

ning. Systemet passer ikke for Købstæderne; at der kunde gives det en saadan Form, at det uden Skade kunde passe for Landet, er jeg tilbøjelig til at tro, og jeg tror tillige, at de Skrig, som ere rejste derimod fra nogle Læreres Side, ere meget overdrevne. Det kan ganske vist stilles saaledes op, som det ærede Medlem for 10de Kredts (P. Boffen) i Gaar gjorde det, at næsten hele den Løn, en Lærer eller Lærerinde har, vil forsvinde. Det ærede Medlem anførte som Eksempel, at en Lærerinde har 350 Kr. i Løn, og naar nu de 300 Kr. gaa bort, saa har hun kun 50 Kr. tilbage. Det er den Slags Eksempler, som kun ere Tankeeksperimentet og ikke have noget med Virkeligheden at gøre; en Lærerinde, som skulde miste 300 Kr. i sin Løn, skulde jo miste alle de Børn, hun har at undervise. Det vilde jo være en Lærerinde paa laveste Løn, og hvis en saadan Lærerinde skulde miste alle de Børn, hun har at undervise, og alligevel beholde 50 Kr. tilbage, synes jeg egentlig ikke, hun var saa overordentlig uheldig stillet. Men den Slags Tilfælde indtræde ikke; i de fleste Tilfælde vil det ikke medføre nogen nærværdig Nedgang i Læreren's Løn. Men for Byernes Vedkommende passer dette System, som sagt, ikke, og i det af mig gentagne Gange nævnte Andragende er der derfor anvist en anden Udvej, nemlig den at lade Kommunen yde et Tilskud for de Børn, som søge private Skoler, og som stamme fra ubemidlede Hjem. Det ærede Medlem for 6te Kredts (Koch) udviklede omhyggelig, hvorfor han ikke syntes om private Skoler. Han sagde, at de brød Uniformiteten, og han vilde gerne have, at Undervisningen skulde være ensartet. Det sværmer jeg aldeles ikke for; jeg vil helst have, at enhver skal have Frihed til at gøre sig gældende paa sin Maade; jeg ser ikke noget ondt i, at en Skole arbejder paa en Maade og en anden paa en noget anden Maade. Men det ærede Medlem saa ogsaa fejl paa de Skoler, som jeg særlig sigter til, idet han forudsatte, at disse Skoler i Reglen blive til paa den Maade, at de oprettes af Foreldre, som synes, at deres Børn ere for fine til at gaa sammen med simple Folks Børn og derfor skulle have en Skole for sig selv. De Folk, som tænke saaledes, falde ikke ind under den Grænse, som jeg her tænker mig for dem, der kunne have Krav paa at faa en Godtgørelse, fordi de selv sørge for deres Børns Opdragelse. For at blive ved Odense have vi der en saadan Fri-skole — en Skole, som ikke er oprettet af fine Folk, — hvor Folk sende deres Børn hen, fordi de synes om den Undervisnings-

maade, som bruges der, fordi de selv have været med til at vælge den Lærer, som driver Skolen, og kender ham, og fordi de faa deres Børn sammen med andre Børn, som de ogsaa kende noget til, eller hvis Hjem de i alt Fald kende, saa at de have Grund til at tro, at deres Børn der komme i den Forstand i „godt Selskab“. Jeg sender selv mine Børn dertil, og ganske vist er jeg ikke af de allermindste Statterdere i Byen, men der er mange Smaafolk, som gøre det samme. En Del ere ikke i Stand til at betale noget som helst for deres Børns Undervisning, en Del kan betale lidt, og vi hjælpes saa ad med at afholde Udgifterne ved Skolen. I denne Skole gaar der i det mindste et halvt Hundrede, eller jeg antager omtrent 60 Børn fra Hjem, som ere stillede saaledes økonomisk, at hvis Fri-skolen ikke var, vilde de ubetinget sende deres Børn i den offentlige Skole. Det vilde de være henviste til, thi de vilde ikke ved egen Hjælp være i Stand til at kunne skaffe deres Børn en fyldestgørende Undervisning i en privat Skole. Nu koster Skolevæsenet i Odense, om jeg ikke huster fejl, noget som 30 Kr. pr. Børn om Aaret, foruden hvad der er anbragt i Bygninger og Skolemateriel. Er der nu noget urimeligt over for Kommunen i, om den gav en mindre Del, indtil Halvdelen af, hvad ellers Børnenes Undervisning vilde koste den, hvis de gik i den offentlige Skole, som Bidrag til den private Skole, der i alle Maader med Hensyn til Undervisning, Lokaler og Materiel staar paa samme Højde som Kommunens egen Skole? Det synes jeg ikke, der vilde være noget urimeligt i, og det kunde gøres. Man kunde ganske simpelt trække Grænsen efter den aarlige Skatteligning og der enes om det Minimumsbetøb, som man vilde gaa til for at faa Rede paa dem, som have Krav paa at faa Bidrag til deres Børns Undervisning. Denne Tanke har imidlertid Folketinget ikke taget op i sit Forslag. Det har taget Skolepengene baade for By og Land, men jeg erkender, som sagt, for mit Vedkommende at for Købstæderne passe de ikke. — Der er jo i Folketingsforslaget ogsaa kommet en anden Ting frem, med Hensyn til at støtte private Skoler, nemlig at gøre det i Form af en Slags Alderstillaag, eventuelt en Slags Pension, til de Lærere og Lærerinder, som have tjent vel i den fri Skole gennem en længere Arrække. Naar det ikke er taget med fra Fri-skoleforeningens Side, laa Grunden vist deri, at de vidste, at en Hensstilling herom vilde komme fra anden Side, men for mit Vedkommende har det imidlertid hovedsagelig sin Grund deri, at jeg fore-